

Tái cơ cấu ngành Điện:

“Thị trường sẽ không thiếu điện nếu ngành Điện hoạt động đúng quy luật”

Ông Phạm Lê Thanh

PV: Xin ông đánh giá thực trạng mô hình hoạt động của EVN hiện nay?

Ông Phạm Lê Thanh: Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN) được thành lập theo Quyết định số 148/2006/QĐ-TTg ngày 22/6/2006 và được chuyển thành công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên do Nhà nước làm chủ sở hữu theo Quyết định số 975/QĐ-TTg ngày 25/6/2010 của Thủ tướng Chính phủ. Hiện nay, EVN đang hoạt động theo Điều lệ tổ chức và hoạt động do Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 857/QĐ-TTg ngày 06/6/2011. Cơ cấu tổ chức quản lý và điều hành của EVN gồm:

- Hội đồng thành viên; Kiểm soát viên (hiện nay Chủ sở hữu chưa bổ nhiệm); Tổng Giám đốc; Các Phó Tổng giám đốc và Kế toán trưởng; Bộ máy giúp việc (Văn phòng và các Ban chuyên môn);

- Các đơn vị trực thuộc EVN: là các đơn vị hạch toán phụ thuộc EVN, gồm hơn 30 đơn vị, trong đó có: 13 Công ty thủy điện; 15 Ban

Thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ về việc tái cấu trúc nền kinh tế trong đó có ngành Điện, phóng viên Tạp chí Công nghiệp đã có cuộc phỏng vấn ông Phạm Lê Thanh – Tổng Giám đốc Tập đoàn Điện lực Việt Nam về vấn đề này.

Quản lý dự án (thủy điện, nhiệt điện, điện hạt nhân); 2 trung tâm; Ban Quản lý đầu tư và kinh doanh tòa nhà EVN; 4 trường đào tạo (1 trường đại học và 3 trường cao đẳng);

- Các công ty con là các Tổng công ty, công ty hạch toán độc lập do EVN nắm giữ 100% vốn điều lệ hoặc giữ cổ phần, vốn góp chi phối hoặc nắm giữ quyền chi phối khác, với 38 công ty gồm: Tổng công ty Truyền tải điện Quốc gia; 5 Tổng công ty Điện lực; 23 Công ty phát điện (5 công ty TNHH MTV và 18 công ty cổ phần); 4 Công ty CP tư vấn xây dựng điện; 4 Công ty CP cơ khí chế tạo thiết bị điện; công ty tài chính cổ phần điện lực;

- Ngoài ra, EVN còn có 14 công ty liên kết trong các lĩnh vực như: phát điện, ngân hàng, chứng khoán, bảo hiểm, bất động sản.

PV: Hướng tới thị trường phát điện cạnh tranh theo lộ trình Chính phủ đặt ra, EVN đã định hướng sắp xếp lại các doanh nghiệp trong Ngành như thế nào, thưa ông?

Ông Phạm Lê Thanh: Theo Quyết định số 26/2006/QĐ-TTg ngày 26/01/2006 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt lộ trình, các điều kiện hình thành và phát triển các cấp độ thị trường điện lực tại Việt Nam, thị trường phát điện cạnh tranh được triển khai trong giai đoạn 2009-2014, định hướng về tổ chức các nhà máy điện thuộc

EVN được nhóm thành các đơn vị phát điện độc lập. Kết luận Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI chủ trương chỉ đạo cơ cấu lại nền kinh tế, trong đó có vấn đề tái cấu trúc doanh nghiệp nhà nước, trọng tâm là các tập đoàn kinh tế và tổng công ty nhà nước. Kiên quyết chấm dứt tình trạng các tập đoàn kinh tế, tổng công ty nhà nước đầu tư dàn trải ra ngoài ngành, lĩnh vực sản xuất kinh doanh chính trước năm 2015. Tập trung phát triển doanh nghiệp nhà nước trong những ngành, lĩnh vực quan trọng có ý nghĩa then chốt của nền kinh tế quốc dân.

Để triển khai kết luận Hội nghị lần thứ ba nêu trên, đồng thời, tập trung mọi nguồn lực để phát triển điện và hướng tới thị trường phát điện cạnh tranh, EVN định hướng việc sắp xếp lại các doanh nghiệp đến năm 2015 như sau: Tiến hành thoái vốn ở những ngành, nghề có liên quan và không liên quan đến ngành nghề kinh doanh chính của EVN, đặc biệt là các lĩnh vực ngân hàng, bảo hiểm, chứng khoán, bất động sản.

Trong lĩnh vực viễn thông công cộng (VTCC), Chính phủ đã chỉ đạo EVN chuyển giao hoạt động VTCC cho Tập đoàn Viễn thông Quân đội (Viettel). Chủ trương này của Chính phủ là phù hợp, đảm bảo cho cả EVN và Viettel cùng phát triển tốt hơn. Hiện tại, EVN và Viettel đang tích cực triển khai

công tác bàn giao Công ty Thông tin Viễn thông Điện lực và hoạt động kinh doanh VTCC tại các Tổng công ty Điện lực thuộc EVN sang Viettel.

Thành lập 03 Tổng công ty phát điện (GENCO) theo Công văn số 138/TTg-ĐMDN ngày 03/02/2012 của Thủ tướng Chính phủ. Theo đó, EVN thành lập 03 GENCO trên cơ sở tổ chức lại các đơn vị phát điện hiện nay của EVN, hoạt động theo mô hình công ty mẹ - công ty con, trong đó, công ty mẹ là Công ty TNHH MTV do EVN làm chủ sở hữu. Các nhà máy điện đa mục tiêu vẫn do EVN quản lý như hiện nay.

PV: Những thuận lợi và khó khăn trong quá trình tái cơ cấu EVN?

Ông Phạm Lê Thanh: Dưới sự chỉ đạo sát sao, quyết liệt của Đảng và Chính phủ trong quá trình triển khai tái cấu trúc các tập đoàn kinh tế, tổng công ty nhà nước, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 24/2011/QĐ-TTg ngày 15/4/2011 về điều chỉnh giá bán điện theo cơ chế thị trường. Thực hiện cơ chế giá bán điện mới sẽ tạo điều kiện cho EVN dần dần khắc phục các khoản lỗ của các năm trước và tiến tới cân bằng tài chính, sản xuất kinh doanh điện có lợi nhuận hợp lý.

Sự quyết tâm của lãnh đạo EVN, sự đoàn kết, nhất trí của cán bộ công nhân viên trong việc triển khai tái cấu trúc doanh nghiệp nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của EVN. Nhưng trong hoàn cảnh hiện nay, việc tái cơ cấu lại ngành Điện gặp phải một số khó khăn, như: Kinh tế - xã hội nước ta tiếp tục chịu ảnh hưởng tiêu cực từ khủng hoảng tài chính và suy thoái kinh tế toàn cầu và biến động chính trị ở nhiều nước trên thế giới có thể đột biến, kéo dài và nặng nề; các khung khổ pháp luật về hoạt động và tái cơ cấu các Tập đoàn kinh tế nhà nước còn chưa đầy đủ; ngành Điện và EVN hiện đang gặp nhiều khó khăn về phát triển nguồn và lưới điện, đã tiềm ẩn nguy cơ

không đáp ứng đủ điện cho nền kinh tế quốc dân trong tương lai gần do cả nguyên nhân chủ quan và khách quan, nhưng chủ yếu bao gồm: Không đủ vốn để đầu tư phát triển các dự án điện; giá điện chưa phản ánh hết chi phí hợp lý, hợp lệ của sản xuất kinh doanh điện dẫn đến EVN xuất hiện lỗ trong kinh doanh điện; thị trường điện đã hình thành nhưng chưa phát triển theo đúng quy luật; không thu hút được các nhà đầu tư trong nước và nước ngoài tham gia phát triển ngành Điện; vấn đề nhận thức đội ngũ lãnh đạo các đơn vị về vai trò, tầm quan trọng của quá trình tái cơ cấu.

PV: Xin ông cho biết khả năng cung cấp điện sau khi tái cơ cấu ngành Điện và thị trường điện cạnh tranh ra đời?

Ông Phạm Lê Thanh: Sau khi thực hiện tái cơ cấu, EVN sẽ thoái vốn ở các doanh nghiệp ngoài ngành nghề kinh doanh chính, tập trung vốn đầu tư vào ngành nghề kinh doanh chính là điện năng nhằm đảm bảo cung cấp đủ điện cho đất nước. Ngoài ra, việc tái cấu trúc EVN giúp minh bạch chi phí các khâu phát điện, truyền tải và phân phối điện, tạo điều kiện nâng cao hiệu quả hoạt động và đẩy mạnh tiết kiệm chi phí ở từng khâu nhằm đảm bảo giá điện hợp lý tới người tiêu dùng. Việc hình thành và vận hành thị trường phát điện cạnh tranh là một tín hiệu tích cực để thu hút các nhà đầu tư tham gia vào đầu tư phát triển nguồn điện; khi tham gia vào thị trường điện, giá điện sẽ được xác định theo cơ chế thị trường, giá điện đảm bảo thị trường điện sẽ giúp từng bước tăng cường nguồn cung điện cho hệ thống, đảm bảo cung cấp điện cho nhu cầu phát triển của đất nước. Tuy nhiên, việc đảm bảo cung cấp điện giai đoạn từ nay đến 2015 gặp phải những thách thức lớn đó là: Vấn đề huy động vốn để đầu tư các công trình nguồn điện và lưới điện của EVN hiện nay đang gặp rất nhiều khó khăn, điều này có thể ảnh hưởng đến tiến độ các dự

án điện; theo Quy hoạch điện VII, đến năm 2015, tỷ trọng nguồn điện của các tập đoàn, tổng công ty nhà nước và các nhà đầu tư khác chiếm khoảng 32% tổng công suất toàn hệ thống, nếu các dự án của các nhà đầu tư này chậm tiến độ cũng sẽ ảnh hưởng đến việc cung cấp điện; biểu giá điện còn nhiều bất hợp lý, giá điện chưa thúc đẩy việc sử dụng điện tiết kiệm và hiệu quả, đặc biệt là với các ngành công nghiệp nặng sử dụng nhiều điện, như: thép, xi măng và hóa chất. Nếu ngành Điện hoạt động theo đúng quy luật của thị trường thì sẽ không thiếu điện vì giá điện sẽ do cung - cầu quyết định.

PV: Theo ông, cần có yếu tố nào để giúp EVN thực hiện thành công tái cơ cấu?

Ông Phạm Lê Thanh: Các yếu tố sẽ giúp cho EVN thực hiện thành công trong việc tái cơ cấu là: Chính phủ tập trung hoàn thiện khung khổ pháp luật và tái cơ cấu các tập đoàn kinh tế nhà nước đã được thí điểm thành lập, trong đó có EVN; đề nghị Chính phủ sớm chỉ đạo Bộ Công Thương cho thị trường điện lực đi vào hoạt động tạo điều kiện tốt cho các nhà đầu tư và minh bạch trong hoạt động điện lực, có chỉ đạo để các tập đoàn kinh tế và các tổng công ty nhà nước cùng chịu trách nhiệm về đảm bảo điện với EVN khi cơ chế hoạt động thị trường điện lực chưa hoàn chỉnh. Bên cạnh đó, một số yếu tố nội tại cần phải được khắc phục ngay như: Đẩy mạnh nâng cao năng lực quản trị doanh nghiệp và văn hóa doanh nghiệp; tăng cường trách nhiệm của lãnh đạo đơn vị trong thực hiện tái cơ cấu doanh nghiệp, coi công tác đổi mới, sắp xếp, phát triển và nâng cao hiệu quả doanh nghiệp là nhiệm vụ chính trị quan trọng; tiếp tục thực hiện chính sách với lao động dôi dư, bố trí lao động phù hợp để đảm bảo việc làm, nâng cao đời sống cán bộ công nhân viên.

PV: Xin cảm ơn ông!

Thái Linh (thực hiện)